

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2018 toteutumisen arviointi

VD/1784/11.02.00.01/2014

KR/KHI/HS

Ympäristölautakunta hyväksyi ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman vuosille 2015-2019 kokouksessaan 10.12.2014. Sen jälkeen lautakunta on hyväksynyt suunnitelmaan tehdyt päivitykset vuosittain. Valvontasuunnitelmaa laadittaessa on käytetty valtakunnallisia tarkastustiheyssuosituksia ja paikallista riskinarviointia.

Valtioneuvoston asetuksen 665/2006 mukaisesti valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan lautakunnassa vuosittain. Lautakunnan lisäksi toiminnasta ja suunnitelmien toteutumisesta raportoidaan aluehallinto- ja keskusviranomaiselle maaliskuun loppuun mennessä. Valvontayksiköiden tulee tallentaa edellisen vuoden raportit ja toimielimen päätös asian käsittelystä ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmään (VYHA).

Terveydensuojeluvalvonta

Terveydensuojeluvalvonnan kohteita, joihin tehdään suunnitelmallista valvontaa, oli 761 kappaletta. Suunnitelluista tarkastuksista (251 kpl) saatiin toteutettua 144 (57) %. Edellisenä vuonna toteuma oli 66 %. Suurella osalla kohteista tarkastustiheys on harvemmin kuin kerran vuodessa, joten kaikkiin kohderyhmiin ei suunniteltu tarkastuksia vuodelle 2018.

Talousvettä toimittavien laitosten, koulujen, vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköt, yleiset liikuntatilat, uimahallien ja uimarantojen valvonta toteutui lähes suunnitellusti. Päiväkotien ja tatuointi- ja lävistyspaikkojen suunnitelluista tarkastuksista toteutui noin puolet ja kosmetologisten huoneistojen osalta noin viidennes.

Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi tehtiin 180 suunnitelman ulkopuolista tarkasta. Näistä 113 tarkastusta liittyi asuntojen (103), koulujen (4) ja päiväkotien (6) terveyshaittaepäilyihin. Haittaeläimiin liittyen tehtiin 28 tarkastusta. Seuranta- ja jälkitarkastuksia tehtiin 30.

Suunnitelmallisista tarkastuksista noin 40 % johti kehotuksen antamiseen. Eniten kehotuksia annettiin kouluihin, päiväkoteihin, vanhusten tehostetun palvelun yksiköihin ja uimahalleihin. Huomautettavaa oli erityisesti rakenteiden ja pintojen kunnossa, sisäilmaan liittyvissä asioissa, yleisestä siisteydestä ja uimahallien valvontatutkimusohjelmien päivittämisestä. Muiden kuin suunnitelmallisten tarkastusten osalta kehotukseen johtavia epäkohtia oli vajaassa viidenneksessä kohteista.

Talousvedestä ja uimavesistä otettiin vuoden aikana 666 suunnitelman mukaista viranomaisnäytettä. Valvontasuunnitelman mukaisesti toteutettiin yhden vesijohtoverkoston ulkopuolelle kuuluvan alueen kaivovesiprojekti, jossa selvitettiin talousveden laatua ja riittävyttä. Lisäksi toteutettiin päiväkotien pintapuhtausprojekti ja elokuvateattereiden melutasoa mittaava projekti. Pintapuhtausprojekti jatkuu vuonna 2019.

Sidosryhmätyöskentelyä jatkettiin edellisen vuoden tapaan. Osallistuttiin kaupungin sisäilmatyöryhmiin ja tehtiin yhteistyötä varhaiskasvatuksen, rakennusvalvonnan, tilakeskuksen, sivistysviraston ja työsuojelun kanssa.

Kokonaisuudessaan terveydensuojeluvalvonnan toteutumista voidaan pitää kohtuullisen hyvänä, vaikka suunnitelmallisia tarkastuksia joudutaan edelleen riskinarvioinnin perusteella priorisoimaan voimakkaasti.

Tupakkalain valvonta

Tupakkalain mukaista valvontaa tehdään pääasiassa muun valvonnan yhteydessä. Valvottavia tupakan vähittäis- ja tukkumyyntipaikkoja oli vuoden alussa 233 kpl. Valvontasuunnitelman mukaan vähittäismyynnin kohteet suunnitellaan tarkastettavan Valviran ohjeistuksen mukaisesti joka toinen vuosi ja tukkumyynti kolmen vuoden välein. Tarkastustavoitteesta (117) toteutui 110 eli 94 %. Kehotukseen johtavia puutteita havaittiin ainoastaan kuudessa kohteessa (5,5 %) tarkastetussa kohteessa. Ohjausta ja neuvontaa annettiin lisäksi 23 kohteessa. Havaitut puutteet koskivat pääasiassa sitä, ettei myyntilupa ollut esillä. Yksittäisiä puutteita oli myös omavalvontasuunnitelmaan liittyen.

Tupakkavalvonta saatiin toteutettua kokonaisuudessaan erittäin hyvin.

Elintarvikevalvonta

Elintarvikevalvontakohteita on Vantaalla noin 1602. Määrä vaihtelee jatkuvasti, kun kohteita lopettaa ja uusia perustetaan. Vuonna 2018 690 kohteeseen tehtiin suunnitelman mukainen tarkastus ja tarkastuksia tehtiin yhteensä 863. Valvontasuunnitelman mukainen tarkastustavoite oli 1002 tarkastusta, joten tarkastustavoitteesta toteutui 86 %. Toteumaa voidaan pitää melko hyvänä. Vähittäismyynnin tarkastuksista toteutui 97 % ja tarjoilupaikkojen tarkastuksista 87 %. Elintarviketeollisuuden ja -kuljetusten valvonnassa valvontasuunnitelman toteuma oli 72 %.

Vantaalla paras oivallinen -arvio annettiin 35,2 % tarkastuksista, 45,6 % päätyi arvioon hyvä, 18,4 % tarkastuksista havaittiin korjattavaa ja 0,9 % kohteista sai arvosanan huono. Korjattavaa-arvosanoja annettiin 3,2 % enemmän ja huono-arvosanoja 0,4 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Eniten puutteita oli edelleen ravintoloissa. Hallinnollisiin pakkokeinoin ryhdyttiin elintarvikelain perusteella vuoden aikana seitsemässä kohteessa.

Elintarvikevalvonnan suunnitelman mukaisia näytteitä otettiin kaikkiaan 192 kappaletta. Vuoden aikana toteutettiin neljä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa yhteistä elintarvikkeisiin liittyvää näytteenottoprojektia sekä osallistuttiin valtakunnallisiin Elintarviketurvallisuusviraston, nykyisen Ruokaviraston, koordinoimiin projekteihin koskien pakattujen lehtivihannesten patogeenejä sekä gluteenittomien elintarvikkeiden analysoimista ja valvontaa Pohjoismaissa.

Suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia liittyen käyttöönottoon, valituksiin, takaisinvetoihin, laatupoikkeamiin ja Elintarviketurvallisuusviraston, nykyisen Ruokaviraston, valvontapyyntöihin tehtiin 42 ja lisäksi tarkastettiin 23 elintarvike-erää. Elintarvikkeisiin liittyviä kuluttajavalituksia ja ruokamyrkytyspäilyilmoituksia vastaanotettiin 173. Vuoden aikana selvitettiin neljää epidemiaa, joissa elintarvikkeita pidettiin mahdollisena sairastumisten aiheuttajana. Ruokamyrkytyspäilyihin liittyen tutkittiin 11 elintarvikenäytettä.

Eläinlääkintähuolto

Kaupungin pieneläinvastaanotolla kävi virka- ja päivystysaikana yhteensä 5431 potilasta. Vantaalla ja Porvoolla on ollut vuoden 2016 alusta alkaen sopimus, jonka mukaisesti Vantaa huolehti virka-ajan ulkopuolella Porvoon päivystysalueen lemmikkien (329 kpl) kiireellisestä hoidosta. Vastaavasti Porvoon

alue huolehtii Vantaan suurelainten eläinlääkinnästä. Vantaalaisten suureläimiä hoidettiin vuoden aikana 15 kertaa.

Eläinten hyvinvoinnin valvontaan liittyviä tarkastuksia tehtiin 165 kappaletta. Tarkastusyhteyksiä tehtiin tämän lisäksi 101 kappaletta ja eläinsuojelupäätöksiä Löytöeläintalolle tuotuja eläimiä koskien 28 kappaletta. Toimenpiteiden määrä on noussut viime vuosien aikana. Neuvoja ja ohjeistusta annettiin 36 kohteessa (19 %), määräyksiä ja kieltoja 60 kohteessa (31 %) ja 50 tapauksessa (26 %) käytettiin kiireellisiä toimenpiteitä eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Neljäsosassa tehdyistä tapauksista ei havaittu puutteita eläintenpidossa. Viime vuonna tämä osuus oli kolmannes eli tarkastusten perusteella havaittiin enemmän eläinsuojelulain vastaista toimintaa kuin ennen.

Eläintautilain nojalla tehtiin 76 vientitarkastusta eläville eläimille ja eläintuotteille. Lisäksi myönnettiin noin 1400 todistusta turkisten vientiin liittyen. Laittomia maahantuontejä selvitettiin aluehallintoviraston ja Eviran kanssa yhteistyössä 13 tapusta.

Toiminnan kehittäminen

Valvonta on onnistuttu priorisoimaan niin, että tärkeimmät osa-alueet on pystytty valvomaan. Rajallisista resursseista johtuen suunnitelmallisesta valvonnasta joudutaan tinkimään, jos tulee kiireellistä valvottavaa, esimerkiksi ruokamyrkytys epidemioita tai muita terveyshaittaepäilyjä. Käytettävissä olevilla resursseilla yksikön valvontatavoitteet on kokonaisuudessaan saavutettu vuonna 2018 melko hyvin.

Vuonna 2018 yksikön valvontatulot ja eläinlääkärin vastaanotolta kertyneet klinikkamaksut olivat yhteensä noin 517 000 €. Tulot ovat kasvaneet hieman edellisestä vuodesta. Vastaanoton klinikkamaksuja uudistettiin vuodelle 2019 ja tällä voi olla vaikutusta klinikkamaksujen määrään. Ympäristöterveydenhuollon yksikkö ei ole nettobudjetoitu, joten tulot eivät ole yksikön käytettävissä.

Ympäristölautakunta 13.3.2019 § 7

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2018 toteutumisen arviointi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

- Terveystensuojeluvalvonnan raportti 2018
- Tupakkalain mukaisen valvonnan raportti 2018
- Elintarvikevalvonnan raportti 2018
- Eläinlääkintähuollon raportti 2018
- Eläinlääkintähuollon liite 2

Täytäntöönpano: Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmä (VYHA)

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

1.kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen, p. 040 7248590, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi